

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det kgl. Opfostringshus.

Skoleaaret 1891—92.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Efterretninger

om

det kongelige Opfostringshus

for

Skoleaaret 1. Maj 1891 til 30 April 1892

ved

Otto Jensen,
Stiftelsens Forstander.

Kjøbenhavn
Chr. Backhausens Bogtrykkeri.
1892.

Skoleefterretninger.

Den aarlige Eksamen afholdtes i Fjor den 22de og 23de April; den 26de meddeltes Vidnesbyrdene, hvorefter de 24 Konfirmanders Afrejse tog sin Begyndelse. 1 anbragtes ved Handelen her, men passede ikke i Forretningen og anbragtes senere i en Manufakturforretning i Nykjøbing p. Sjl.; 1 i Urtekræmmelære her; 2 paa Grossererkontorer her; 1 i Kjøbmandslære i Roskilde og senere paa et Kontor; men han var for lille og er nu anbragt i Bogtrykkerlære i Roskilde; 2 paa „Georg Stage“; 1 gik til Søs; 1 anbragtes i Sejlmagerlære i Svendborg; 1 i Bagerlære her, men tabte Lysten, da Arbejdet var for strengt; han vil nu søge Optagelse paa Flaadens Elevskole; 4 paa Hærens og Flaadens Elevskole; 1 i Drejerlære i Herning; 1 skaffede sig Plads som Mekaniker, men foretrak senere en Plads i en Manufakturhandel her; 1 i Bogtrykkerlære i Stege; 1 i Malerlære i Haarlev; 1, der var noget anæmisk, fik en privat Plads, til hans Helbred har bedret sig, for da at indtræde i Hæren; 1 ved den østsjællandske Jernbane; 1 i Sejlmagerlære i Marstal; 1 i Beslag- og Smedelære i Herning; 1 i Snedkerlære i Herning; 1 i Kjøbmandslære i Lyngby, hvorfra han kom paa Grund af Nærsynethed d. $\frac{1}{8}$. Han blev da anbragt i Rebslagerlære i Hillerød, men løb af Lære. Da det paa Grund af

hans Forhold i Læren og hans daarlige Øjne var umuligt at faa ham anbragt, blev han overgivet til sin Moder.

Ved Michaeliskonfirmationen afgik 3 Dreng: 1 blev anbragt i Tømrerlære her; 2 i Smedelære i Roskilde og Rynkeby.

Ialt afgik ved Konfirmation 27 Dreng.

Den i sidste Aarsberetning omtalte Lærling maatte tages herhjem, da Principalens Efterfølger var ugift og ikke kunde have ham i Huset. Han kom da i Kjøbmandslære, men opførte sig daarlig og er nu foreløbig interneret herhjemme til passende Anbringelse kan finde Sted. For øvrigt har Aaret været roligt og Lærlingenes Opførsel har ikke givet Anledning til Klage.

Saaledes have vi atter faaet et Hold Dreng anbragt, men hvorkænge vil det lykkes os! For hvert Aar bliver det vanskeligere og vanskeligere. Den Tid er ikke fjærn, da det vil blive helt umuligt af faa vore Dreng anbragte paa de sædvanlige Betingelser, hvor de ere til Huse hos Mesteren og faa alt af ham. I Provinserne gaar det endnu, her i Kjøbenhavn er det umuligt. Har Drengen sit Hjem her i Byen, og dette er i Stand til at yde ham nogen Støtte, kunne vi faa ham anbragt her, ellers saa godt som ikke; thi paa Lærlingehjemmet kunne jo kun ganske enkelte finde Plads. I og for sig maa det foretrækkes at anbringe Lærlingene i Provinserne; der er ikke saa mange Fristelser for de unge som her i Byen, og Forholdene paa Værkstederne ere i Reglen bedre, da de fleste Mestre selv arbejde med og bedre kunne have Øje med Lærlingen. Det maa vel antages at Haandværket i Hovedstaden staar højere end i Provinserne, og at Lærlingen herinde lærer finere Arbejde, saa at Provinslærlingen staar tilbage; dog tror jeg, at dette siger mindre, naar blot Lærlingen har lært forsvareligt Arbejde og ikke udelukkende er vænnet til at

leverer Arbejde f. Eks. til Marschandisere. Adskillige af vore Lærlinge, som ere uddannede i Provinserne, befinde sig særdeles vel ved herinde at gaa i Forbund 1 Aarstid og tillige besøge teknisk Skole og have kunnet hævde deres Plads som dygtige Arbejdere. En Kjendsgjerning vil jeg slaa fast, den stigende Ulyst til Haandværk paa Grund af den Usikkerhed, der nu finder Sted, idet Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder ofte er en stadig Kamp. Hvert Aar udtale Forældre og Værger, at de under de nuværende Forhold kun med Bekymring se deres Børn gaa ud som Haandværkere. Disse Udtalelser fremkomme ikke mindst fra dem, der selv have været Haandværkere, men ikke have kunnet udholde Trykket og ere søgte til andre Livstillinger.

„Den, der kaster sit Brød paa Vandet, skal finde det om mange Dage“, siger Prædikerens (11, 1). Det er Velgjørenhedens hellige Pligt og dens velsignelsesrige Følger, her sigtes til, og Jakob skriver (1, 27): „En ren og ubesmittet Gudsdyrkelse for Gud og Faderen er denne at besøge Faderløse og Enker i deres Trængsel, at bevare sig selv ubesmittet af Verden“. I Lægekunsten forstaar man at vurdere de præventive Forholdsregler, gid det ogsaa maatte lykkes paa andre Omraader at aabne Øjet for Nyttens af de præventive Forholdsregler. Hvert Barn, der i Tide fjernes fra elendige, baade fysiske og moralske Forhold og bringes under kjærlig og forstandig Tugt, er sandsynligvis et Menne-

skeliv reddet for Samfundet. Statistiken viser, at Antallet paa unge Lovovertrædere stiger i en foruroligende Grad, og hvor kan det være anderledes, naar man blot vil se Forholdene lige i Øjnene. Hos saare mange Forældre er der god Vilje til at frede om Børnene, men Kampen for Tilværelsen er i vor, den fri Konkurrences Tid, saa haard, at Børnene i mangfoldige Hjem ere overladte til sig selv al den Tid, de ikke ere i Skole, fordi baade Fader og Moder ere ude fra Morgen til Aften, og naar de saa komme hjem, ere de trætte og uskikkede til at tage sig af Børnene, for hvem Hjemmet kun er et Sted, hvor de kunne sove og spise, for saa vidt der da er noget at spise. Men i mangfoldige Hjem savnes baade Vilje og Erne til at opdrage Børn, der kun betragtes som Byrder, der ere lagte paa Forældrene; det er disse Hjem, der grundlægges i Letsindighed ved overilede, for tidlig indgaaede Ægteskaber, og som ere saa lidet funderede i alle Henseender, at det første lille Stød maa bringe alt til at styrte sammen. Enhver, der har med Velgjørenhedssager at gjøre, ved hvor uhyggelig ofte man træffer paa Kategorien „forladt Kone“.

I hvor mange Hjem hører det ikke til Dagens Orden at Manden kommer fuld hjem og saa banker Kone og Børn — i Aviserne læse vi ofte om oprørende og brutal Mishandling af Hustruer og Børn, men hvor mange Steder er der dog, hvor Brutaliteten og Mishandlingen ikke antage saa voldsom en Form, at den offentlige Myndighed kan skride ind; fra et saadant Hjem kan man ikke vente velartede Børn, thi der kunne Børnene ikke lære, at den Grundvold, hvorpaa et sundt Menneskeliv skal opbygges, er Budet: „Ær din Fader og din Moder“! Eller hvorledes skal der udgaa velartede Børn fra et Hjem, hvor de kun høre Had og Foragt mod al lovlig Orden og Myndighed, mod Samfundet

og Religion, hvor der idelig forkyndes om den moderne Livsopfattelse, at Menneskets Opgave her i Verden er ikke at arbejde, men at nyde Livet, og at Lysten og ikke Pligten er det bestemmende for Mennesket. Staar det nu saaledes til paa det Sted, som skulde være Børnenes Hjem, hvor der skulde fredes og hygges om dem, saa kan man ikke undre sig over, at Børnene ikke søge til Hjemmet, men bort fra det, ud paa Fælledeerne; her er Frihed og Liv, her er lystige Kammerater, som ikke ere synderlig nøjeregnende i nogen Henseende; men saa træffe de ogsaa mange trivlsomme Eksistenser, navnlig disse konfirmerede, halvvoxne Labaner, der uden fast Beskæftigelse drive om, drikke lidt, ryge lidt, stjæle lidt osv., men frem for alt forgifte Øre og Hjerte paa de mindre Drengene, som komme under deres Paavirkning. De stakkels Børn, paa hvem det guddommelige Ord gaar i Opfyldelse: „Forældres Misgjerninger skulle hemsøges paa Børnene i 3dje og 4de Led“.

Kjøbenhavn bliver snart en stor By og Elendigheden vokser stærkere end Byen; saa bør ogsaa Kjerlighedens Værk vokse i samme Forhold, og vil nogen finde sit Brød om mange Dage, lad dem da arbejde for Børnene; vil nogen gavne Samfundet og sine Medmennesker, saa hjælp Børnene ved at støtte enhver god og gavnlig Institution, hvis Opgave det er at væрге de smaa for Forargelsen; men man bør betænke, at Hjælp i Tide er den bedste Hjælp, det er bedre at lukke Brønden, før Barnet drukner end efter, at dette er sket, det er bedre at forebygge Faldet end at maatte antage sig den, der er falden.

Velgjørere, der ville støtte uheldig stillede Børn, kunne her indlægge Drengene mod en aarlig Betaling af 350 Kr; ikke faa have i Aarenes Løb benyttet denne Lejlighed til at gjøre Vel paa.

13 af Pladserne herinde benævnes Legatpladser. De 4 Spannjeske Nr. 2, 3, 7 og 9 ere oprettede i Flg. Res. af $18/9$ 79 og ere til 1ste Maj 1895 bortgivne til Peter Jørgensen, Hakon Jensen, Karl Johnsen og Harry Lilien-dal af 4de Kl. I Flg. Res. af $28/5$ 80 er her oprettet 2 Legatpladser til Minde om Kancelliraad Ole Thorup og i Flg. Res. af $21/4$ 88 atter 2 i Anledning af, at Opfostringshuset fra det Thorupske Legat aarlig modtager 800 Kr. Disse 4 Thorupske Pladser Nr. 8, 26, 84 og 93 ere til 1ste Mai 1892 bortgivne til Adolf Nielsen, Emil Nielsen, Victor Holtz og V. Qvistgaard af 1ste Kl. Sidstnævnte Dreng honfirmeredes dog ved Michaelis 1891. De 4 Nissenske Pladser Nr. 41, 44, 48 og 52 oprettede i Flg. Res. af $2/1$ 83 ere til 1ste Mai 1894 bortgivne til Johs. Jönsson, Julius Kristensen, Hans Thomsen og Jacob Sørensen af 3dje Kl. Sass's Legatplads, oprettet i Flg. Res. af $7/12$ 83 er til 1ste Mai 1895 bortgivet til Aage Reiter af 4de Kl.

Elevantallet var $1/1$ 91 100, udgik 27, indkom 25, saa at her $31/12$ 91 var 98 Elever. Om de ledige Pladser indkom 96 Ansøgninger, deraf 7 fra Sjælland, 1 fra Lol-land og 88 fra Kjøbenhavn.

Af Eleverne ere 15 forældre-, 42 fader- og 6 moder-løse; 35 have begge Forældre levende. 81 ere fra Kjøbenhavn, 11 fra det øvrige Sjælland, 4 fra Jylland, 1 fra Falster, 1 fra Lolland.

Sundhedstilstanden og Disciplinen have været gode. Ingen Farsot har hjemsøgt Stiftelsen. Her er forekommet i 1891 et enkelt Tilfælde af Difteritis, hvor Smitten er hentet udefra; men da der strax og energisk blev truffet alle nødvendige Foranstaltninger, blev det ved dette ene Tilfælde.

Bestemmelser for Optagelsen i det Kgl. Opfostringshus. Drengen maa den 1ste Maj det Aar, han ønskes optaget, ikke være under 10 og over 11 Aar gammel; han maa være uden Legemsfejl og ikke lide af nogen Sygdom eller Svagelighed.

Førend Optagelsen blive alle de ansøgende Drengene prøvede; i Reglen afholdes Prøven sidst i Marts, og hvad Skolekundskaber angaar, stilles følgende Fordringer:

I Religion: Af Bibellhistorien skal Drengen kunne fortælle Historierne i Balslevs Bibellhistorie fra Moses til Rigets Deling, fra Jesu Lignelser til Jesu Opstandelse; af Luthers lille Katekismus fordres Budene og Trosartiklerne med Forklaringerne.

I Dansk: Drengen maa kunne læse tydelig og sikkert dansk og latinsk Tryk, kunne gjengive Indholdet af det oplæste Stykke, kunne udenad stave enkelte Ord og korte Sætninger, kjende Hovedord, Tillægsord og Udsagnsord, kunne finde Grundord og Omsagn i en let Sætning og kunne skrive et let Stykke Diktat uden grove Fejl.

I Regning: Drengen maa med Færdighed paa Tavle kunne regne de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal (Division med 2cifret Divisor), kjende Resolution og Reduktion og have Øvelse i Hovedregning.

I Skrivning fordres en taalelig god Sammenskrift med latinske Bogstaver.

Med Ansøgningen skulle følge:

1. Drengens Døbe- og Koppeattest.
2. Attest fra en autoriseret Læge for, at Drengen er fuldkommen frisk og sund.
3. Vidnesbyrd for god Opførsel, Flid og gode Evner fra hans Lærer eller, hvis han gaar i en af Københavns offentlige Skoler, da fra dennes Inspektør, som tillige maa udtale sig om, hvorvidt Barnet an-

tages baade at kunne tilfredsstille ovennævnte For-
dringer og at kunne følge med ved den videregaa-
ende Undervisning. Opfostringshuset tilbyder.

Under 3dje Dec. 1890 resolverede Magistraten, at
der for Fremtiden kræves af dem, der indlægge Dreng-
er, at de skulle fraskrive sig Forældremyndighed over
Børnene, saalænge disse staa under Opfostringshusets
Værgemaal.

Vi have i Aar een Gang om Maaneden holdt og ville
fremdeles holde en lille Gudstjeneste med Bøn, Salme-
sang og Tale, affattet efter Børnenes Fatteevne. Til at
overvære disse Gudstjenester indbyde vi venligst Bør-
nenes Forældre og Værger, for at de kunne erfare, hvor-
ledes vi stille os til Børnene i det højeste Anliggende:
deres Salighedssag. Vi kunne ikke noksom i det hele
opfordre Børnenes Nærmeste til at støtte os i enhver
Sag, der angaar Børnenes Vel, og lægge dem paa Hjer-
te, at fordi Børnene ere betroede os og overgaaede til
Opfostringshusets Forsorg og Værgemaal, paaahviler der
dog lige fuldt deres nærmeste Ansvar: thi vi sende hver
Uge Børnene til deres Hjem. Der ville de kunne mod-
tage levende og kraftige Paavirkninger til alt godt;
Fader og Moder blive dog altid de bedste for de smaa.
Vi opfordre dem indtrængende til at komme til os, naar
de have noget paa Sinde; ethvert Vink til rigtig For-
staaelse af Børnene vil blive modtaget med Tak og

samvittighedsfuldt blive benyttet. Det er vort Ønske at staa i et hjerteligt Forhold til Børnenes Hjem; en god Forstaaelse og gjensidig Tillid mellem os og Hjemmene vil bidrage saare meget til, at Børnene her finde et nyt Hjem uden derfor at glemme det gamle. Vi ville altid stræbe at styrke, ikke at løsne det Baand, som binder Børnene til deres egentlige Hjem. Men vi maa ogsaa opfordre Forældre og Værger til nøje at vaage over de smaa i den Tid, de tilbringe i Hjemmet.

I Almindelighed faa Børnene i Ugens Løb ikke Lov til at aflægge Besøg i deres Hjem, uden paa deres Fødselsdag, og vi anse det ogsaa for overflødigt, at Slægt og Venner i Ugens Løb besøge Eleverne, der dog skulle vænne sig til at betragte Opfostringshuset som et nyt Hjem. Skulde en af Drengene udeblive fra det Sted, han plejer at komme om Søndagen, bedes Meddelelse sendt hertil. Herfra meddeles det Hjemmet, naar en Dreng ikke faar Udgangstilladelse.

Skolehøjtider, Præmier og Legater.

Tre Højtidsdage fejres ved Festmaaltid: Kongens Fødselsdag, Stiftelsesdagen og den Dag, Julefesten holdes; Søn- og Helligdage gives Extraforplejning til de hjemmeværende. Ved Fastelavnstid have Eleverne Bal, i Juleferien Juletræ; paa Stiftelsesdagen, den 29de Juni, holdes Skolehøjtid og Præmieuddeling, og en af de nærmeste Dage foretages den store Skovtur; mindre Skovture foretages til Fods i Sommerens Løb.

Besøg er aflagt i Zoologisk Have og paa Maleriudstillingen. Premierne bestaa dels i Penge dels i Bøger og udredes af de til „Undervisningens Fremme og Elevernes Opmuntring“ stiftede Legater, som eje 8000 Kroner. 4 af disse Legater ere stiftede af ældre Elever: det Borupske, det Mortensenske, 29de Juniforeningens og Opfostringshusforeningens (Elvius's Mindelegat). I Aarets Løb har Stiftelsen endvidere modtaget kjærligkomne Gaver fra: Udvalget til Folkeoplysningens Fremme ved dettes Formand Dr. Steenstrup, Hr. Grosrerer Grøn, Hr. Handskefabrikant Larsen og Opfostringshusforeningen. Direktør Nielsen ved Kasino har flere Gange givet Børnene Fribilletter, ligeledes Studenterforeningens Seniorat. Vi bringe vor bedste Tak baade for Gaverne og for den Velvilje for Stiftelsen, hvorom de vidne. Stiftelsens Bogsamling tæller nu 1410 Bind og benyttes stærkt.

Sidste Sommerferie vare alle vore Elever paa Landet, deraf 26, førte af en Lærer, indlejede paa Bøjsens Minde ved Sorø, hvor de befandt sig saare vel.

I Aarets Løb er her sket følgende Personalforandringer:

Stiftelsens Præst, Højærværdige Pastor Chr. Møller til St. Pouls Kirke blev kaldet til Sognepræst for Gamburg Menighed i Fyen og maatte derfor selvfølgelig opgive sin Stilling her. I ham tabte vi en begavet og nidkjer Sjaelesørger og Ven, der paa det nøjeste var knyttet til os og var lige agtet og afholdt af gamle og unge. I hans Sted har res. Kapellan ved St. Jacobs Kirke Hr. Pastor Hviid-Nielsen paataget sig Præstegjerningen her. Vor mangeaarige Medarbejder Cand. V. Fritz, der har været knyttet til Stiftelsen fra $\frac{1}{4}$ 56, følte i Aarets Løb Kræfterne svigte og begjærede derfor sin Afsked, hvilken blev ham tilstaaet med Pension fra 15 Oktober 1891, hvorfor Magistraten tilkjendegav ham sin Tak og Tilfredshed med hans længe og nidkjære Tjeneste. Umiddelbart før hans Afreise toge vi Afsked med ham og bragte ham vor Tak for hans trofaste og pligtopfyldende Virksomhed, for hans venlige og loyale Sind, der stedse havde ladet ham optræde som en trofast Kammerat og Ven. Ogsaa Skoledirektøren bragte ham en Tak fra Stiftelsens Foresatte, idet han navnlig fremhævede den gode Side hos Hr. Fritz, at han var en kundskabsrig Mand, der trolig havde udvidet sine Kundskaber og ladet sine Elever nyde godt deraf, i hvilken Henseende han kunde være et Forbillede for mangen ung Lærer, der efter Eksamen fast ikke aabner en Bog.

Og endelig maatte ogsaa vor Oldfrue, Frk. Margrethe Friis, efter en godt og vel 15aarig Virksomhed træde tilbage fra sin Gjerning. Hun blev syg i Juni Maaned og fik først 3, siden paa ny andre 3 Maaneders Orlov for om muligt at gjenvinde sit Helbred; men dette skete ikke, hvorfor hun maatte opgive sin Stilling $\frac{21}{12}$

91. Ogsaa hende tilkjendegav Magistraten skriftlig sin Tilfredshed og Tak for hendes trofaste og opofrende Virksomhed i Stiftelsens Tjeneste. 1ste Juledag ved Gudstjenesten bragte Forstanderen hende Opfostringshusets Tak for hendes samvittighedsfulde og venlige Færd iblandt os, idet han mindede om, at der havde været Velsignelse ved Maden, som hun med mild Haand uddelte, og at der i hendes lange Arbejdstid ikke var nogen Sinde rejst Klage over Maden, hvad der vil sige meget i vor fordringsfulde og utilfredse Tid.

I Stedet for Hr. Fritz ansattes som 2den inspektionshavende Lærer fra $15/10$ 91, cand. theol. A. T. Høy, idet Hr. Rølsted rykkede op til at blive 1ste inspektionshavende Lærer.

I Stedet for Frk. Friis blev ansat Frk. D. Hartwick, hidtil 1ste Assistent ved Køkkenet paa St. Hans Hospital, $1/1$ 92 som Oldfrue og Økonoma.

Hr. Fritz's Lejlighed er nu lejet ud, og til Hr. Høy er bleven indrettet Lejlighed paa 1ste Sal.

Lærerpersonalet.

Ved Stiftelsen virke 3 faste inspektionshavende Lærere og Forstanderen, 1 Faglærer, 1 Skrædermester, 1 Gymnastiklærer og en Oldfrue, der tillige er Økonoma.

1. Konstruktør F. Alstrup, R. Dbm., ansat $\frac{7}{8}$
45. Tegning 1—4 ialt 12 T.
2. Skrædermester O. Kristensen, ansat $\frac{1}{8}$ 66,
Haandgjerning 2—4 ialt 4 T.
3. Forstanderen, Cand. theol. Otto Jensen, R.
ansat $\frac{9}{8}$ 74, ved Kommuneskolerne $\frac{1}{11}$ 64. .
Religion 1—4, Historie 1—2, Dansk 1—2 26 T.
4. Cand. phil. Seminarist H. Rolsted, 1ste inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{8}$ 83 (ved Kommuneskolerne $\frac{1}{11}$ 82) Regning og Tysk 1—4, Matematik 1—3 og Naturlære 1—2 36 T.
5. Seminarist P. Andersen, 3dje inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{8}$ 89, Skrivning, Naturhistorie og Sang 1—4, Geografi 4, Sløjd 1—3 33 T.
6. Cand. theol. A. T. Høy, 2den inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{15}{16}$ 91, Dansk 3—4, Geografi 1—3, Historie 3—4 26 T.
7. Overgymnastiklærer i Marinen Thorstensen, ansat $\frac{1}{8}$ 85, Gymnastik og Dans 8 T.

Oldfrue og Økonoma er Frk. D. Hartwick ansat $\frac{1}{11}$ 92. Stiftelsens Præst er Hr. Pastor Hviid-Nielsen ved St. Jakobs Kirke, Stiftelsens Læge Hr. Kommune-læge Stokfleth.

I vort forrige Aarsprogram skrev jeg i Anledning af Forberedelseseksamen:

Et af Folkeskolens største Fortrin er, at den ikke arbejder med en Eksamen som Maal, men kan indrette sig efter sine Elevers Tarv og sætte Maalet, som dette byder. Det maa derfor betragtes som en Ulykke for Folkeskolen, om den paa nogen Maade vilde stile efter at naa Eksamensfordringer og blive en Dimissionsanstalt til Forberedelseseksamen. En ganske anden Sag er det, om Folkeskolens Maal, med tilbørligt Hensyn til Eleverne, hvilket altid maa blive Hovedsagen, kunde højnes saaledes, at dens afsluttende Prøve kunde aabne Eleverne Adgang til saadanne Stillinger, hvor nu Modenhedsbevis kræves ved Antagelsen. Da den almindelige Epidemi, som hedder „Lysten til at tage Forberedelseseksamen“, ogsaa bredte sig herud, og det blev vanskeligere at stemme mod Strømmen, optog vi Spørgsmaalet til Overvejelse, og vi ere komne til det Resultat, at vi ikke ville ofre vore Dreng paa denne Molochs Altar og vor prøvede, støtte Undervisningsplan for de uvisse Eksamensfordringer. Vi have derfor ændret vor Undervisningsplan saaledes, at den fjerner sig mere fra Forberedelseseksamens Fordringer end hidtil, men vi tro, at den har vundet i Kvalitet og vil blive til større Gavn. Navnlig ere Fordringerne i Historie, Geografi og Mathematik blevne betydelig forringede og Undervisningsmetoden forandret; en almindelig begavet Dreng vil med jævn Flid kunne magte Stoffet. For Fremtiden vil det jo ogsaa kunne træffe, at en eller anden almindelig begavet Dreng kan blive ført videre, men dette maa altid blive sjældne Undtagelser; den studerende Vej er nu saa søgt, at der maa være aldeles fortrinlige Evner, naar man skal tage det Ansvar paa sig at føre en Dreng ind paa denne lange og besværlige Vej, som i Reglen ikke

fører til et saadant Resultat, at det er værd at ofre meget for dets Opnaaelse.

Disse Bemærkninger finder jeg Anledning til igjen at optrykke og ledsage med et Par ny: Vi fortryde ikke den ovennævnte Ændring i Læseplanen, og den Forudsætning, vi gik ud fra, at en almindelig begavet Dreng med jævn Flid vil kunne magte Stoffet, har holdt Stik, ja Arbejdet kunde endog godt forøges i 4de og 3dje Klasse. Vi hilse ogsaa med Glæde den ny Borgerskoleeksamens Indførelse; denne Prøves Fordringer svare paa det nøjeste til vor Skoleplan; det forekommer mig, at en saadan Prøve, afholdt med fornøden Kontrol, maa give tilstrækkelig Garanti paa mange af de Steder, hvor nu den store Preliminæreksamen fordres; den har den Fordel, at den ikke ret vel kan sætte Børnene Nykker i Hovedet om at studere, om at skulle paa Kontor, for man kan da ikke blive Haandværker eller Sømand med Preliminæreksamen o. lign., og Kundskabsmaalet er tilfredsstillende. Et Menneske med saadanne Kundskaber, der ere virkelig tilegnede, vil ogsaa med Lethed kunne udvide sin Dannelse, om hans Stilling i Samfundet kræver det. Idet jeg gjentage disse Bemærkninger, maa jeg dog tilføje, at vi endnu ikke have bestemt os for at forberede vore Elever til denne Eksamen; vor Bestemmelse tages først, naar den er afholdt og man kan se, hvad der fordres i Praksis, navnlig i Mathematik. Fordringerne i dette Fag ville let kunne skrues saaledes op, at man ikke tør risikere sine Elever; thi nogen selvstændig Opfattelse eller Løsning af Opgaver kan man ikke fordre af 14 Aars Dreng.

Det kongelige Opfostringshus's

Aktivbeholdning den 1. Januar 1891:		
Stiftelsen selv: Ejendommen	180,000 00	
	Obligationer	348,100 00
		528,100 00
Særskilte Legater, knyttede til Stiftelsen		8,000 00

Indtægt.

Kontant Beholdning fra 1890		303 46
Renter af den samlede Formue	15,364 50	
Klasselotteriegift	12,000 00	
Godtgjørelse for bortfaldne Kollektpenge samt for Ophævelsen af Tavleom- bæringen i Kirkerne	2,900 00	
Tilskud fra de Spannørske Legater	2,000 00	
— - J. A. Eibeschütz Reserve- legat	500 00	
— - Nissens Stiftelse	2,000 00	
— - Magistratens Blegdams- skoles Legat	250 00	
— - Gross. Wilhelm Sass's Legat	400 00	
— - Etatsraad A. N. Hansens Legat	150 00	
— - Kancelliraad O. Thorups Legat	800 00	
Fra H. J. Lindahls Legat til Opfostrings- huset, den dér værende kontante Beholdning	100 00	
Konsuntionsgodtgjørelse	177 14	
Indbetalt af Private for Drenges Opta- gelse og Underhold i Stiftelsen.	1,400 00	
Indbetalt af ny optagne Elever som Bidrag til deres Ekvipering	230 00	
Leieindtægt	300 00	
		<u>38,571 64</u>
		<u>38,875 10</u>

Aktivbeholdning ultimo 1891: Stiftelsen selv . . . 523.100 Kr.
Særskilte Legater 8,000 Kr.

De 528,100 Kr. består af:

Ejendommen ved Kalkbrænderivej	
Pantobligationer á $4\frac{0}{10}$ p. a.	83,000 Kr.
do. á $4\frac{1}{2}\frac{0}{10}$ p. a.	233,500 —
Obligationer af vest- og sønderjydske Kreditf. konv. $4\frac{0}{10}$ p. a.	22,400 —
do. af jydske Land Kreditf. $4\frac{0}{10}$	3,000 —
do. af Østifternes Kreditf. $3\frac{1}{2}\frac{0}{10}$	6,200 —

Regnskab for Aaret 1891.

Udgift.

Udbetalt Forstanderen til Bestridelse af Udgifter
ved Stiftelsen 38,200 58

Udgiften fordeler sig saaledes:

	Budget:	Regnskab:
Lønninger	13,700	13,828 28
Forplejningsudgifter . . .	10,905	11,014 00
Beklædningsudgifter . . .	4,220	4,224 53
Skolesager	600	266 24
Konfirmationsudgifter . . .	1,465	1,208 21
Medicinaludgifter	150	190 89
Brændselsudgifter	1,990	1,998 08
Belysningsudgifter	835	834 58
Kontor-, Repræsentations- og andre Udgifter for Forstanderen	150	136 22
Bygningsudgifter	800	1,533 47
Inventarieudgifter	800	672 13
Rengjøringsudgifter	390	448 22
Vask	305	370 60
Skatter	650	682 52
Assurancepræmie	180	165 20
Blandede Udgifter	515	627 41
	<u>37,655</u>	<u>38,200 58</u>

Udbetalt Renter af særskilte Legater knyttede til

Stiftelsen	308 00
Kontant Beholdning ultimo 1891	366 52
	<u>38,875 10</u>

180,000 Kr.

348,100 — 528,100 —

Undervisningen omfatter følgende Fag: Religion, Dansk, Historie, Geografi, Tysk, Naturlære, Naturhistorie, Geometri, Arithmetik, Regning, Skrivning, Tegning, Sang, Haandgjerning og Gymnastik med Dans. De ugentlige Undervisningstimer ere fordelte saaledes paa hvert Fag:

	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.
Religion	2	2	3	3
Dansk	6	6	6	8
Historie	2	2	3	3
Geografi	2	2	2	2
Tysk	2	2	2	2
Naturlære	2	2	„	„
Naturhistorie	2	2	2	2
Geometri	2	2	„	„
Arithmetik	2	2	2	„
Regning	3	3	4	4
Skrivning	3	2	4	4
Tegning	3	3	3	3
Sang	2		2	
Haandgjerninger og Sløjd .	2	4	3	3
Gymnastik og Dans	4		4	
Ialt	39	40	40	40

I det forløbne Skoleaar ere følgende Pensaa gennemgaaede:

Religion.

1ste Klasse: Af Katekismen er lært 2den, 3dje, 4de og 5te Part. Det ny Testaments Bibelhistorie efter Anger. Saadanne Stykker af det N. T., som der henvises til i Angers Bibelhistorie, ere i Reglen lærte. De i de foregaaende Klasser lærte 30 Salmer ere repeterede og 4 ny lærte. Bibellæsning: Apostlenes Gjerninger.

2den Klasse: 1ste, 4de og 5te Part af Katekismen ere gennemgaaede. Det gamle Testaments Bibelhistorie er lært efter Anger med flittig Benyttelse af Biblen. De i foregaaende Klasser lærte 24 Salmer ere repeterede, 10 nye lærte. Palæstinas Geografi er gennemgaaet.

3dje Klasse: 2den og 3dje Part af Katekismen ere gennemgaaede. Af det gamle Testaments Bibelhistorie er lært fra Rigets Deling ud og hele det ny Testaments. De i 4de Klasse lærte 12 Salmer ere repeterede, 12 ny ere lærte.

4de Klasse: Af Katekismen er gennemgaaet 1ste Part og af Bibelhistorien det gamle Testamente, 12 Salmer. Ordret udenad læres i Katekismen kun Skriftordene og Luthers Forklaringer.

Hovedvægten ved Religionsundervisningen lægges paa at fremstille de kristelige Sandheder saa levende og let fatteligt som muligt. Al abstrakt Dogmatiseren undgaaes, idet der ved Indskjærpelsen af Kristendommens Børnelærdomme gaas ud fra Fortællinger i Biblen, Herrens Lignelser eller enkelte fyndige Bibelsprog og Salmevers. Prøven i Religion afholdes før den øvrige Eksamen i Overvæ-

relse af særlig indbudte Censorer. 1. Klasses Elever katekiseres ved den sidste Gudstjeneste her før deres Konfirmation i Overværelse af hele Forsamlingen af Tilhørere.

Dansk.

1ste Klasse: Da det ved Undervisningen i Dansk er følt som et Savn, at Eleverne som oftest faa Brudstykker at læse, og vi kun i faa Tilfælde kunne give dem den Bog i Hænde, hvoraf Brudstykket er taget, blev det besluttet at danne en Læsebog bestaaende af en Del af Folkelæsnings Skrifter. Ved velvillig Imødekommen fra Udvalgets Side blev det muligt, at anskaffe 19 forskjellige Skrifter i 24 Exemplarer. Herved er bragt en heldig baade nyttig og interessant Afveksling ind i Undervisningen. Af samme Grund benyttes Borchsenius og Winkel-Horns: Hovedværker i den danske Literatur. For Læreren er det selvfølgelig ogsaa et stort Gode ikke at være nødt til Aar ud og Aar ind at bevæge sig inden de samme Grænser. Eleverne have lært et kort Omrids af den danske Grammatik og ere flittig øvede i Analyse. 40 Stile ere skrevne og rettede. Opgaverne have været hentede fra de gennemgaaede Pensa i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære; nogle af vore fremragende Digteres Levned er læst efter Flors Haandbog, ligesom der i Aarets Løb baade i og uden for Skoletiden er blevet oplæst Stykker af gode Forfattere.

2den Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Strøms Læsebog V. Del og Stykker af ovennævnte Læsebog. Ved Analyse er det vigtigste af den danske Grammatik indøvet, 38 Stile ere skrevne; Opgaverne have været Gjenfortællinger, Breve med opgivet Indhold og Omsætning af Vers paa Prosa.

3dje Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Joakim Larsens Læsebog. Alle Ordklasserne og de vigtigste Forbindelser af Hoved- og Bisætninger ere indøvede ved Analyse. 65 Stile, Diktat og Gjenfortællinger, ere skrevne og rettede. Nogle Digte ere lærte udenad.

4de Klasse: Pio & Wimmers Læsebog for de lavere Kl. benyttes til Oplæsning og Gjenfortælling. Eleverne have lært de vigtigste Ordklasser og ere blevne øvede i at opløse den simple Sætning med Hensyn til Grundord, Omsagn, Gjenstand og Hensynsgjenstand. 80 Diktatstile og nogle Gjenfortællinger ere skrevne, og nogle Digte ere lærte udenad.

I 1ste og 2den Kl. maa Eleverne skrive deres Stile i ulinierede Bøger, for saavidt deres Skrift tillader det.

Historie,

Her benytte Brikas mindre Verdens- og Nordens Historie.

1ste Klasse: Den nyere Tids Historie.

2den Klasse: Den nyere Tids Historie til 1730.

3dje Klasse: Middelalderens Historie.

4de Klasse: Oldtidens Historie (Nordens).

I 4de Klasse benyttes desuden Blochs mindre Verdenshistorie til Læsning; hele Oldtidens Historie gennemgaaes, men kun enkelte epokegjørende Begivenheder læres.

Geografi:

Lærebog bruges ikke. Undervisningen er mundtlig med Trydes geografiske Schema som Grundlag i 4de Klasse. Det vigtigste af den matematiske Geografi og almindelige meteorologiske Fænomener forklares for Ele-

verne, ligeledes Fædrelandets Inddeling i Øvrighedskredse, Kommuner, Sogne, o. s. v.

1ste Klasse: Hele Geografien.

2den Klasse: Evropa og Asien.

3dje Klasse: Evropa til Sydevropa.

4de Klasse: Her begynder Undervisningen med at orientere Børnene i den nærmeste Omegn af Opfostringsløset, dernæst i hele Kjøbenhavn, og der foretages Spadsereture med dem for praktisk at indøve Verdenshjørnerne og Stedsansen. Landkortets forskjellige Signaturer forklares, og Eleverne øves i at tegne Omrids af Lande. Almindelig Oversigt over Danmark og hele Jordkloden.

Tysk.

1ste Klasse: Kapers Læsebog I Side 45—96

2den Klasse: Samme Bog Side 45—96.

3dje Klasse: H. Nissens Læsebog S. 17—55.

4de Klasse: Samme Læsebog Stk. 1—24.

1ste Klasse: har kun læst Tysk i 3 Aar, nu læses 4 Aar.

Naturlære.

1ste Klasse: Efter Deichmann-Brandts Lærebog er gennemgaaet Varme, Magnetisme og Elektricitet.

2den Klasse: Efter samme Lærebog er gennemgaaet Tyngdens almindelige Virkninger (Faldet) samt Virkninger paa faste, flydende og luftformige Legemer.

Naturhistorie.

1ste Klasse: Hele Plante- og Dyreriget efter Feddersens og Strøms Lærebøger.

2den Klasse: Efter Strøms Plantelære: Den almindelige Del samt de frikronbladede og helkronede.

Af Zoologien er repeteret Krybdyr, Fiske, Padder, Leddyr og Bløddyr.

3dje Klasse: Hele Dyreveriget efter Føddersen.

4de Klasse: Pattedyr og Fugle.

Geometri.

1ste Klasse: Uden Benyttelse af Lærebog er gennemgaaet: Lighedsmethod, Fladers og Løgemers Beregning efter den Fremgangsmaade, som benyttes i Pichel: Die Geometri der Volksschule.

2den Klasse: Paa samme Maade som i 1ste Klasse er gennemgaaet en Indledning til Geometrien og adskillige Sætninger om Linier, Vinkler, Trekkanter og Firkanter.

Arithmetik.

1ste Klasse: Ligninger med een og flere ubekjendte, Proportioner, største fælles Maal, mindste fælles Multiplum og Decimalbrøk.

2den Klasse: De fire Regningsarter samt Potens.

3dje Klasse: Addition og Subtraktion samt positive og negative Størrelser.

I alle Klasser er benyttet Julius Petersens Arithmetik I.

Regning.

1ste Klasse: Joakim Larsen III § 26—ud. Nehm IV. Repetitionsopgaver I og II. En Del Flade- og Løgeberegninger efter Nehm IV.

2den Klasse: Decimalbrøk, almindelig Brøk og Reguladetri, dels efter Nehm III, dels efter Joakim Larsen III § 24--26.

3dje Klasse: Indklædte Opgaver med hele benævnte Tal efter Joakim Larsen 2 §§ 17--19, lettere Brøkgregning, Decimalbrøk og Metermaal efter Joakim Larsen III, 1ste Afsnit.

4de Klasse: De 4 Regningsarter med mindre benævnte Tal og ganske smaa Brøker. Resolution og Reduktion, Addition og Subtraktion med større benævnte Tal. Joakim Larsen II, 1ste Afsnit og §§ 12--14.

Skrivning.

1ste Klasse: Eleverne øves enkelte Timer i Skjøn-skrivning efter Forskift og stort Latin, men i Reglen skrives efter Bog og uden Streger. Øvelser i Hurtig-skrivning efter Diktat.

2den Klasse: Af de to ugentlige Skrivetimer anvendes den ene til Skjøn-skrivning, den anden til Øvelser i Hurtig-skrivning og Afskrivning efter Bog.

3dje Klasse: Skjøn-skrivning efter Forskrift og Afskrivning efter Bog.

4de Klasse: Skjøn-skrivning efter Forskrift.

Tegning.

1ste Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og Gibs. De fremmeligere Elever øves i Tegning efter Klodser. I geometrisk Tegning have Eleverne udført forskellige Ovaler og Ellipser samt et Par Projektions-tegninger, nemlig Parallelopipedon og en Pyramide med Suit og Udfoldning. Der er udført nogle Prøver paa at forme disse Legemer af Papir.

2den Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og til Dels efter Gibs. I geometrisk Tegning er udført regelmæssige ind- og omskrevne Manglekanter, en Manglekant med givne Side, Cirkler i forskjellige Stillinger mod hinanden, Cirkelns Gradeinddeling, en almindelig Maalestok. Trekkanter med givne Maal paa Sider og Vinkler, samt kongruente og ligedannede Figurer.

3dje Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning. I geometrisk Tegning er udført Konstruktioner for rette Liniers Stilling mod hinanden, Deling af Liniere og Vinkler, Figurkonstruktioner, nemlig Trekant med givne Sider, Parallelogrammer med givne Sider og Vinkler, en alm. Firkant med Siderne og en Diagonal givne, en Manglekant forvandlet til en Trekant, tegnet en Cirkel igjennem 3 givne Punkter, søgt Centret til en givne Cirkelbue, indskrevet en Cirkel i en Trekant og tegnet Tangenter til en Cirkel gjennem et givet Punkt.

4de Klasse. Frihaandstegning efter stor Fortegning. De her brugte Fortegninger ere Andersens og Dahlerups.

Fortegninger bruges ikke ved den geometriske Tegneundervisning, men Forbillederne optegnes paa Vægtavlen.

Sang.

Eleverne have, inddelte i 2 Hold, lært adskillige flerstemmige Sange efter C. V. Mortensens III og Sannes 2stemmige Sange. Koraler.

Haandgjerning.

I de tre mindste Klasser er der anvendt 1 a 2 Timer til at give Eleverne saa megen Øvelse, at de kunne udføre saadanne Smaating som at sy en Knap i,

reparere et Par Tojsko eller lign. Elverne i 4de Kl. lære at stoppe Strømper; denne Undervisning meddeles af Frk. Hartwick.

Sløjd læres 1—3. Klasse efter samme Fremgangsmaade som forrige Aar og drives med Iver og Lyst. Værkstedet er nu monteret til 24. Vore fremmeligere Elever have erhvervet en respektabel Færdighed og kunne faa Lov til at benytte Værkstedet i Fritiden, naar det gjælder om at faa et Arbejde færdigt.

Gymnastik.

Eleverne ere delte i 2 Hold. Opfostringshuset har havt Gymnastikundervisning siden 1ste Juli 1799. Da Gymnastik er af stor Vigtighed for Børn, og da især for vore Drengene, der ere meget beskæftigede, lægges der stor Vægt paa denne Side af Undervisningen. 1 Time om Ugen anvendes til Dans. Om Sommeren gaa Eleverne hver Dag til Svømming, og det er rent undtagelsesvis, at en Elev ved Udgangen herfra ikke er Frisvømmer.

Den aarlige Eksamen afholdes i Dagene den 21de og 22de April efter nedenstaaende Skema.

Iste Klasse, Værelse Nr. 1.

Torsdag, den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Historie	Forstanderen.
9 $\frac{1}{2}$ —11	Naturlære	
3—4 $\frac{1}{2}$	Mathematik	Hr. Rolsted.
4 $\frac{1}{2}$ —6	Tysk	

Fredag, den 22de April.

9 $\frac{1}{2}$ —11	Dansk	Forstanderen.
2—3 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	Hr. Andersen

2den Klasse, Værelse Nr. 2.

Torsdag, den 21 April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturlære	Hr. Rolsted.
9 $\frac{1}{2}$ —11	Dansk	Forstanderen.
4 $\frac{1}{2}$ —6	Historie	

Fredag, den 22de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	Hr. Andersen
9 $\frac{1}{2}$ —11	Geografi	Hr. Høy.

3dje Klasse, Værelse Nr. 3.

Torsdag, den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Dansk	
9 $\frac{1}{2}$ —11	Geografi	Hr. Høy.
3—4 $\frac{1}{2}$	Historie	
4 $\frac{1}{2}$ —6	Naturhistorie	Hr. Andersen.

Fredag, den 22de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Tysk	
2—3 $\frac{1}{2}$	Regning	Hr. Rolsted.

4de Klasse, Værelse Nr. 4.

Torsdag, den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	Hr. Andersen.
9 $\frac{1}{2}$ —11	Geografi	
4 $\frac{1}{2}$ —6	Historie	Hr. Høy.

Freitag, den 22de April.

9 $\frac{1}{2}$ —11	Tysk	Hr. Rolsted.
3 $\frac{1}{2}$ —5	Dansk	Hr. Høy.

Torsdag den 21de April.

6—7	— —	Gymnastik	Hr. Thorstensen.
-----	-----	-----------	------------------

Freitag, den 22de April.

5—6	Hele Skolen	Sang	Hr. Andersen.
-----	-------------	------	---------------

Børnenes skriftlige Arbejder og Tegneprøver ligge til Eftersyn i Tegnesalen.

Til at overvære Prøven indbydes Børnenes Paarørende, og Euhver, der interesserer sig for Stiftelsen.

Det kongelige Opfostringshus, April 1892.

Otto Jensen.